

Architektúra, aká nám patrí

Súťaže naznačujú mierne zlepšenie, najradšej si Slováci stále vymýšľajú sami

V stredu rozdali ceny jednej z troch hlavných architektonických súťaží na Slovensku – CE.ZA.AR.

BRATISLAVA. „Máme takú architektúru, akú si zaslúžime, aké je naše spoločenské vedomie,“ hovorí člen poroty súťaže CE.ZA.AR 2007 Lubomír Závodný. A dodáva, že úroveň architektúry závisí aj od úrovne spoločenskej diskusie o nej.

„O architektúre sa v novinách veľa nepíše, aj odborná kritika je dosť slabá, dokonca ani my architekti o nej veľmi nediskutujeme,“ zhrnul Závodný smutný stav na Slovensku.

Sami sme si architektmi

Výstavný názor Juraja Kobana z ateliéru KOPA, ktorého mezonetový dom Za priekopou v Košiciach zvíťazil v kategórii Rodinné domy.

Podľa Kobana je stále slovenským syndrómom, že každý je sám sebe architektom. Isté zlepšenie však vidí, mnohí stavebníci si už od odborníkov dajú poradiť. Vplyv na kvalitu architektúry majú podľa neho aj časopisy o bývaní, ktorých je veľa. „Stále však doznieva obrovská disproporcija medzi supermoderným technickým vybavením domov a „barokovou“ architektúrou niektorých z nich. „Človek sa niekedy zľakne novej doby a vracia sa do umelo vytvorenej minulosti,“ myslí si Koban.

Práve dobrú architektúru majú spopularizovať architektonické ceny. Do súťaže CE.ZA.AR sa môže prihlásiť len autorizovaný architekt so stavbami ukončenými za posledné dva roky. Hodnotí sa úroveň projektu aj kvalita vyhotovenia.

„Nestačí len nakresliť si krásny dom, návrhy musí preveriť život,“ hovorí Závodný. Medzi ďalšie kritériá patrí poctivosť spracovania a tvorivosť architektonického myslenia. „Neplatí pravidlo, že vyhráva to, čo je luxusné.“

Prevaha Bratislavy

V kategórii bytových domov boli všetky tri nominácie z Bratislavy. „Je to logické, v Bratislave je najviac peňazí, vzniká tam aj najviac bytových objektov,“ komentuje Závodný. Podľa neho sme sa museli istý čas učiť stavať aj iné domy ako paneláky.

Víťazný projekt Karloveského ramena má podľa neho úzasný kontakt s vodou, ale ideálne urbanistické riešenie v tomto prípade muselo ustúpiť, pretože

Víťazom CE.ZA.AR v kategórii Bytové domy je obytný súbor Karloveské rameno. Nominovaný bol aj na Stavbu roka 2007. Stavba J&T Real Estate stála 660 miliónov korún. FOTO: LUBO STACHO

Cenu Dušana Jurkoviča udelili v septembri obytnému súboru OCTOPUS HABITAT v Bratislave od Petra Sticzay-Gromského. Ocenenie udeľuje Spolok architektov Slovenska. FOTO: LUBO STACHO

Stavbou roka 2007 sa v júni stala viacúčelová športová hala Aréna popradského ateliéru ARCHSTUDIO. Cenu udeľuje Združenie pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva ABF Slovakia. Aréna stála 230 miliónov korún. FOTO: LUBO STACHO

neboli doriešené majetkovoprávne vzťahy k pozemkom. „Vyrastali sme v spoločnosti, kde všetko patrilo všetkým a dali sa robiť odvážne urbanistické riešenia. Dnes musíme rešpektovať vlastnícke vzťahy.“

Krásne vodné pólo

V kategórii občianske a priemyselné budovy bolo nominované Letecké múzeum v Košiciach s náročným prekrytím dvora s výstavnými exponátmi autora Martina Drahovského, či viacúčelová hala v Poprade, ktorá bola inou porotou vyhodnotená ako Stavba roka 2007.

V súťaži CE.ZA.AR vyhralo Národné centrum vodného póla v Novákoch so zásuvnou strechou nad bazénom z polykarbonátu na oceľovej konštrukcii. Halu určenou na vrcholový šport neotriasol ani minuloročný výbuch v Novákoch.

Hrát sa v nej začalo od júna 2006 a stála okolo 95 miliónov korún. „V tomto regióne ide o výnimočnú investíciu,“ hovorí jej autor Juraj Kiaba.

V kategórii rekonštrukcie vybrala porota obnovu Design factory v priemyselnej časti Bratislavy, ktorá dnes slúži ako kultúrne centrum.

Cien rozdávame dost

Expozícia archeologických nálezov na Nitrianskom hrade vyhrala v kategórii Najlepší interiér v konkurencii bratislavských Centrálny pasáže a Cognac Embassy.

Spoluautorka architektonickej koncepcie tejto expozície Jana Gregorová hovorí, že veľkosť sprístupnenej sondy do nálezov z Veľkomoravskej ríše, ktorá sa nachádza v barokovom obrannom systéme, je ojedinelá. Úpravu navrhli s použitím minimalistických, transparentných prvkov tak, aby čo najviac vynel originálny priestor.

Podľa Závodného cena CE.ZA.AR získava medzi architektmi rešpekt najmä preto, že rozhodovanie poroty je dôveryhodné a projekty osobne navštívi. Nie je to jediná cena v oblasti architektúry. Viac ako 40-ročnú tradíciu má cena Dušana Jurkoviča vyhlasovaná Spolkom architektov Slovenska.

Koncom júna bola už po trinásty raz vyhlásená aj cena Stavba roka, ktorú udeľuje Združenie pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva ABF Slovakia. Teoretici združení okolo časopisu Arch udeľujú cenu ARCH. Zuzana Uličianska

VÍŤAZNÉ DIELA CE.ZA.AR 2007

KATEGÓRIA RODINNÉ DOMY

Rodinný dom
Za priekopou,
Košice

Autori:
Doc. Ing. arch.
Juraj Koban,
Ing. arch. Štefan
Pačák

KATEGÓRIA BYTOVÉ DOMY

Obytný súbor
Karloveské
rameno,
Bratislava

Autori:
Ing. arch. Juraj
Šujan, Mgr. art.
Karol Stassel

KATEGÓRIA OBYČIANSKE A PRIEMYSELNÉ BUDOVOVY

Národné
centrum
vodného póla,
Nováky

Autor:
Ing. arch. Juraj
Kiaba

KATEGÓRIA REKONŠTRUKCIA A OBNOVA BUDOVOV

Design factory,
Bratislava

Autori:
Ing. arch. Zoran
Michalčík, Ing.
arch. Martin
Paško, Ing. arch.
Zuzana Zacharová

KATEGÓRIA INTERIÉR

Expozícia
archeologických
nálezov v
kazemate
Nitrianskeho
hradu, Nitra

Autori: Ing. arch.
Viktor Šabík
Spolupráca: Ing.
arch. Martin Duřík,
Ing. Marek
Šumichrast
Autori architektonickej koncepcie: Doc. Ing. arch. Jana Gregorová, Ph.D., Doc. Ing. arch. Pavel Gregor, Ph.D.

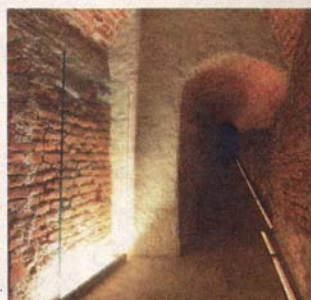

FOTO: LUBO STACHO A SLOVENSKÁ KOMORA ARCHITEKTOV, GRAF SME/KZ

Stavebný boom nepotrvá večne

S predsedom Slovenskej komory architektov JURAJOM ŠUJANOM sme sa zhovorali nielen o víťaznom návrhu, ktorého je spoluautorom.

dávať skôr hotové byty. Stavebný boom nepotrvá večne.

Čo nastane potom?
„V lepšom pri-

stúpili dominantní developeri. Dnes je taký rozvoj investičnej výstavby, že nestihajú architekti ani dodávateľské firmy. To nám umožňuje byť v partnerskejšom vzťahu k investorm.“
Má architekt morálnu po-

„Samozejmé, aj architekt. Problémom je predovšetkým prvotnopospolná „dezurbanizácia“, výstavba bez akejkoľvek štruktúry. Totálne využitie územia sa však v konečnom dôsledku obráti proti jeho už-

INZERCIA

16. - 19. 10. 2007